

ZAGROŻENIA ORAZ REKOMENDACJE I WNIOSKI

ID 105

Repty – 8e

Tabela zagrożeń dla krajobrazu priorytetowego

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia	Kod zagrożenia i rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (pkt.)
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	V.1 Ekonomiczne Niedostateczne środki finansowe	W,Z	9
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.7. Erozja gleb	III.1 Rolnictwo	W	5
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.2. Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	IV.2 Brak zabiegów ochronnych I.1 Budownictwo VI. Społeczno-kulturowe	W	5
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.4. Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	IV.1 Naturalne procesy przyrodnicze III.1.5 Chemizacja i mechanizacja rolnictwa VI. Społeczno-kulturowe	W	8

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego

A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1. Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	I Gospodarka przestrzenna II Branżowe III Zarządzanie środowiskiem	W	5
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.2. Rozdrobnienie struktury przestrzennej (fragmentacja) i geometryzacja naturalnych i półnaturalnych ekosystemów	I Gospodarka przestrzenna II Branżowe III Zarządzanie środowiskiem	W	5
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.1. Zaburzenie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	I.1 Budownictwo	W	5
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.2. Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich)	I.1 Budownictwo I.5 Planowanie przestrzenne	W	5
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	IV.2 Brak zabiegów ochronnych	W	5
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.3. Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń)	I.1 Budownictwo I.5 Planowanie przestrzenne	W	5
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.3. Obszary rolnicze	B.3.2. Zanikanie charakterystycznego przestrzennego układu pól, zadrzewień oraz miedz, w postaci szachownicy pól, układu łąnowego, niwowego itp., stanowiącego wyróżnik regionu – tekstury i faktury krajobrazu	III.1.2 Zaniechanie rolnictwa IV.1 Naturalne procesy przyrodnicze	W	5
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.4. Inżynieria wodna i lądowa	B.4.1. Zanikanie cennych kulturowo form inżynieryjno-architektonicznych związanych z tradycyjnymi technikami drobnoskalowej produkcji i przetwórstwa	II.3.1 Zmiany technologii produkcji	W	5
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego	B.5.1. Degradacja, upadek i rozpad materialnej substancji historycznych, zabytkowych	V.1 Ekonomiczne. Niedostateczne	W,Z	9

B.5. Obszary przemysłowe	zakładów przemysłowych i rzemieślniczych oraz osiedli patronackich	środki finansowe		
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.2. Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	I.1.1 Niski poziom i przypadkowość zabudowy terenu	W	2
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	I.5.1 Brak planowania krajobrazu	W, Z	6
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.4. Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	VI.4 Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W, Z	2
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.2. Walory zapachowe	D.2.1. Odory – oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp.	II.4 Gospodarka komunalna	W	2
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.3. Zanieczyszczenie wód	II.4 Gospodarka komunalna	W	5

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania środowiska abiotycznego

1. Dostosowywanie sposobów użytkowania gruntów ornych do warunków środowiskowych, w tym zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, stosowanie, tam gdzie jest to możliwe orki w poprzek na obszarach o silnym nachyleniu.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu

2. Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów.
3. Zachowanie poza obszarami leśnymi i parkowymi struktury typowego dla obszaru mozaikowego krajobrazu otwartego, w szczególności ekosystemów łąk, pastwisk, muraw, liniowych, obszarowych i punktowych zadrzewień, naturalnego koryta i doliny rzeki Dramy, okresowych i stałych zbiorników wodnych.
4. Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z zachowaniem priorytetu bezpieczeństwa ludzi i mienia.
5. Ochrona starodrzewia parkowego.

6. Ograniczanie fragmentacji i geometryzacji siedlisk naturalnych i seminaturalnych w procesach planowania przestrzennego, projektowania i realizacji obiektów budowlanych.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych

7. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
8. Realizacja nowej zabudowy na terenach zainwestowanych i wyznaczonych do zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarze uzupełnień zabudowy w planie ogólnym gminy.
9. Ochrona założenia parkowego i pałacowego oraz innych elementów i obszarów o charakterze zabytkowym, zabytków górnictwa: 1) w ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w strategii rozwoju lokalnego lub strategiach ponadlokalnych, 2) w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego, 3) w ramach ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i układów, 4) poprzez niewprowadzanie materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.
10. Zachowanie charakterystycznych tradycyjnych krajobrazów otwartych w zakresie typów upraw, rozłogów pól, łąk i pastwisk, zadrzewień i innych elementów wyposażenia wnętrza krajobrazowych, określających tradycyjny charakter krajobrazu; zachowanie tradycyjnych typów rozłogu pól, łąk i pastwisk przy podziałach i scalaniu nieruchomości.
11. Rewitalizacja podlegających degradacji i dewastacji zabytkowych obiektów i zespołów przemysłowych.
12. Ochrona w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych krajobrazu kulturowego.
13. W ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW nielocalizowanie farm wiatrowych i fotowoltaicznych.
14. Nielocalizowanie antropogenicznych dominant krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wysokościowych lub wielkoobszarowych.
15. Zachowanie punktów i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu i wskazanych na załączniku kartograficznym.
16. Zachowanie obiektu polimilitarnego Pozycja Górnośląska "Zbrostawice".
17. Zakaz umieszczania tablic i urządzeń reklamowych, z wyjątkiem szyldów.
18. Przeciwdziałanie zagrożeniu zawalenia się obudowy stropu Głębokiej Sztolni Fryderyk, w szczególności na odcinku od Szybu Ewa do wylotu (na którym potwierdzono szereg miejsc osłabionych), z wykonaniem niezbędnych prac zabezpieczających.
19. Prowadzenie bieżącej konserwacji Roznosu Głębokiej Sztolni Fryderyk dla utrzymywania właściwego przepływu odprowadzanej z wyrobisk wody. Niezbędne ustalenie władającego Roznoszem (zagrożenia wynikają z braku środków na prace związane z bieżącym utrzymaniem, z nieuporządkowanej sytuacji własnościowej oraz kwestii regulacji prawnych).
20. Przeciwdziałanie metodami organizacyjnymi niszczeniu obszaru w granicach krajobrazu priorytetowego przez quady i crossy.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych

21. Nierealizowanie przedsięwzięć stwarzających uciążliwości zapachowe, w tym w szczególności ferm hodowli zwierząt oraz biogazowi.

22. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania.

Rekomendacje i wnioski dotyczące obiektów i obszarów proponowanych do objęcia ochroną prawną

23. Objęcie Budynków Nadszybowych Szybów Ewa i Sylwester prawną ochroną konserwatorską z wpisaniem do rejestru zabytków.